

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. debuerit B. Virgo Christum in templo præsentare, ac redimere, & pro
eo sacrificium offerre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

riam. Sed sacramenta veteris legis gratiam non conferebant, A
sed ipsa potius secum gratia autorem habebat. Non ergo con-
ueniens fuit, ut ad templum purganda veniret.

Sed contra est auctoritas Scripturae, qua dicitur Luca 2.
quod impleri sunt dies purgationis Mariae secundum legem
Moysi.

Respondeo dicendum, quod sicut plenitudo gratiae à Chri-
sto derivatur in matrem, ita decuit ut mater humilitati filij
conformaretur, humilibus enim Deus dat gratiam, ut dicitur
Iacobi 4. Et ideo sicut Christus licet non esset legi obnoxius,
voluit tamen circumcissionem, & alia legis onera subire, ad
demonstrandum humilitatis, & obedientiae exemplum, & ut
approbaret legem, & ut calumniae occasionem ludaei tolleretur:
propter easdem rationes voluit & matrem suam implere legis
obseruantias, quibus tamen non erat obnoxia.

Ad primum ergo dicendum, quod licet B. Virgo nullam
haberet immunditiam, voluit tamen purgationis obseruan-
tiam implere, non propter indigentiam, sed propter legis præ-
ceptum. Et ideo signanter Euangelista dicit, quod impleri sunt
dies purgationis eius secundum legem: ipsa enim secundum se
purgatione non indigebat.

Ad secundum dicendum, quod signanter Moyses videtur
fuisse locutus ad excipiendam ab immunditia matrem Dei, qua
non peperit suscepto semine. Et ideo patet, quod non obligaba-
tur ad implerionem illius præcepti, sed voluntarie purgationis
obseruantiam adimpleuit, ut dictum est.

Ad tertium dicendum, quod legalia sacramenta non pur-
gabant ab immunditia culpa, quod sit per gratiam, sed hanc
purgationem praefigurabant. Purgabant autem purgatione
quadam carnali ab immunditia irregularitatis cuiusdam:
sicut in secunda parte dictum est. Neutrā tamen immunditi-
am B. Virgo contraxerat: & ideo non indigebat purgari.

COMMENTARIUS.

Affirmat D. Thom. conuenientissime id fecisse B.
Virginem, non quod lege teneretur, sed ut huius-
modi in humilitate conformaretur. Vbi duo breuiter
obseruanda sunt, primo cum D. Thomas dicit, B.
Virginem non fuisse obnoxiam legis obseruantis,
non esse intelligendum absolute, & in vniuersum:
nulla est enim ratio, ob quam dicamus B. Virginem
omnino fuisse liberam, & exemptam ab omni legis
obligatione, etiam post filij conceptionem, & partum,
quia nec ex dignitate matris Dei, hoc necessario se-
quebatur, nec ad dignitatem Virginis pertinebat,
nec specialem aliquam decentiam, vel conuenien-
tiam habebat, praesertim cum lex illa esset diuina, &
omnibus generaliter esset proposita. Sensus ergo D.
Thomae est, decessisse B. Virginem implere legis ob-
seruantias, etiam illas, quibus reuera non erat ob-
noxia, ut in hac caeremonia specialiter accidit, pro-
pter singularem rationem, quam in sol. ad secundum
explicat, scilicet, quia in ipsis verbis legis B.
Virgo fuerat exempta, quam rationem statim fusius
explicaturi sumus.

Secundo obseruandum est, quamuis D. Thomas
prius solum dixerit, propter humilitatem debuisset
Virginem legem purificationis seruare, postea vero
tacite tres alias causas insinuat, scilicet, ut obedientiae
exemplum praeberet, ut approbaret legem, & ut
calumniae occasionem tolleretur, quae omnes facile
possunt ad vnam humilitatem reuocari, nam qui
vere est humilis, & perfecte obedit legi, & optime de
illa sentit, ac sentire se ostendit, & potius vult
existimari abiectus & impurus, quam
scandalum fratribus, aut offensio-
nis occasionem tri-
buere.

DISPUTATIO XVI.

In duas Sectiones distributa.

De Christi praesentatione, & Virginis Purifica-
tione.

Propponenda in primis est fides histo-
riae, ex Luc. 2. capite, ubi sic habetur: Et
postquam impleri sunt dies purgationis eius
secundum legem Moysi, tulerunt illum in
Ierusalem, ut sifterent eum Domino, &c. Ex
quibus verbis, adiunctis legibus Exod. 13. & Leuit.
12. constat hoc factum esse quadragesimo die à na-
tiuitate Domini, ut Ecclesiastica etiam traditio ha-
bet. Usque ad illum ergo diem permansit B. Virgo in
Bethlehem: quid autem eo tempore, praesertim post
aduentum Magorum, factum fuerit, scriptum non
est: sed vniuscuiusque considerationi, contemplatio-
niq; relinquitur. Igitur praetermisso illo tempore ad
declarandum mysterium praesentationis, & purifi-
cationis accedimus.

SECTIO I.

Virum debuerit B. Virgo Christum in templo prae-
sentare, ac redimere, & pro eo sacrificium offerre.

P Rincipio praeculis habenda sunt verba dua-
rum legum, quae ad mysterium praesens spectant.
Prior est de primogenitis, Exod. 13. Sacrifica mihi o-
mne primogenitum, quod aperit vuluam in filiis Israel, &
infra, Cumque introduxerit te Dominus in terram Ca-
naan, sicut iurauit tibi, & paribus tuis, & dederit tibi
eam, separabis omne, quod aperit vuluam Domino, & in-
fra, Omne primogenitum hominis de filiis tuis pretio redi-
mes. Illud autem pretium quantum futurum esset
explicatur Num. 18. illis verbis: Redemptio eris post v-
num mensem filius argenti quinque pondere sanctuarij.
Posterior, quae ad omnes filios pertinebat, Leuitici
12. Mulier, si suscepto semine peperit masculum, immunda
erit septem diebus iuxta dies separationis menstruae, & die
octauo circumcidetur infantulus: ipsa vero triginta tribus
diebus manebit in sanguine purificationis suae, & infra:
Cumque expleti fuerint dies purificationis suae pro filio, siue pro
filia, deferet agnum anniculum in holocaustum, & pul-
lum columbae, siue turtorem pro peccato, & infra: Quod si
non inueneris manus eius, nec potueris offerre agnum, sumes
duos turtures, vel duos pullos columbarum, vnum in holo-
caustum, & alterum pro peccato, orabitque pro ea sacerdos,
& sic mundabitur.

Circa has igitur leges primo omnium obseruan-
dum est, in primarum designari quidem locum,
scilicet templum, quod solum erat oblationi sacrae
accommodatum, non vero praefigi certum diem,
quo illa oblatio primogeniti facienda erat. Verissi-
mile tamen est solitam fuisse fieri eam oblationem
eodem die, quo mater purificanda templum adi-
bat, quia neque ante illum poterat commode filius
offerri, cum mater non posset templum adire, nec
erat vlla ratio cur amplius differretur, cum oppor-
tune posset vtraque lex eadem operam impleri. E
contrario vero in altera lege definitur tempus, ac
dies, quo illud sacrificium offerendum erat: non ta-
men in ea praescribitur, ut filius in templum & ad lo-
cum sacrificij adduceretur, vel Deo, & Sacerdoti
praesentaretur. Vnde, quando filius non erat primo-
genitus, non erat necessarium ex vi alicuius legis, ut
in templo praesentaretur: cum vero erat primogeni-
tus, quia ratione prioris legis offerendus erat in tem-
plo, simul, & praesentabatur, & sacrificium offereba-
tur. Quapropter cum Lucas dicit, Postquam impleri
sunt dies purgationis eius, secundum legem Moysi, tulerunt illum
in Ierusalem, ut sifterent eum Domino, sicut scriptum est in lege
Domini: in priori parte facit mentionem secundae legis,

O 4 in po-

in posteriori verò primæ, & postea ad secundam legem regreditur, cum inquit. *Et ut daret hostiam, secundum quod dictum est in lege Domini.* Itaque ex concursu (ut ita dicam) seu coniunctione legum evenit, ut hæc omnia eodem loco & tempore peragerentur.

Secundo obseruandum est, certum esse priorem legem latam esse ratione filij; non vero ratione matris. Nam licet non obligaret filium, sed parentes ad ipsum filium offerendum, tamen per se præcipiebatur oblatio, & sanctificatio filij, non propter sanctificationem, seu purificationem matris: sed per se in memoriam accepti beneficij, quando Deus primogenitus Egypti interfecit, ut in manu forti populum suum ex Egypto educeret. Dicebatur autem, tunc sanctificari primogenitus, non quia ab aliqua immunditia etiam legali purificaretur: sed quia speciali ritu Deo consecratur, & à rebus prophanis separatur. Ex qua explicatione satis perspicuum est, nulla ratione fuisse indecens, aut incon-

Christum in templo præsentari, & offerri, convenientissimum.

gruum, Christum in templo præsentari, & offerri, & multistitulis, ac rationibus fuisse convenientissimum. Primo enim hic applicari possunt rationes omnes, quæ supra de circumcissione factæ sunt, quæ in præsentis mysterio quodam modo magis vrgent, quia in eo nulla est umbra, vel significatio peccati: sed potius ex illo intelligitur Christum esse verum hominē ex muliere procreatum, ac vere sanctum, quia statim ab initio Domino fuit consecratus, & oblatio, quod in hoc mysterio specialiter significatum esse, inquit Amb. in Luc. in hunc modum. *Verbis legis promittebatur Virginitas partus, & vere sanctus, quia immaculatus.* Quæ verba, & alia, quæ ibi subiicit, tractavi supra disputatione de virginitate. Deinde fuit hoc specialiter expediens: tum ut Christus omnibus modis sese pro nobis in sacrificium offerret: tū etiam, ut non solum nos redimeret: sed etiam pro nobis redimeretur: primogenitus enim in templo oblatio, non ibi manebat: sed pretio redimebatur: ut eodem cap. 13. dicitur illud autem pretium erant quinque sili Num. 18. Tum etiam, ut statim ab infantia templū illud honoraret, & impleter prophetiam Aggæi. 2. *Veni desideratus cunctis gentibus, & implebo domum istam gloria, dicit Dominus exercituum, magna erit gloria domus istius novissime, plusquam prima:* & illud Malach. 3. *Et statim veniet ad templum sanctum suū Dominator, quem vos queritis, & Angelus testamenti, quem vos vultis.*

Ambrosius.

Exod. 13. Num. 18.

Aggæi. 2.

Malach. 3.

Dubium. 1.

Difficultas vero est, an hæc oblatio Christi in templo etiam secundum legem Moyli, facienda fuerit. Vbi non est dubium, an hæc lex Christum obligauerit. Diximus enim supra, eo quod esset Deus, & absque virili semine de Spiritu Sancto conceptus, exemptum fuisse à totius legis Mosæicæ obligatione. Solum igitur potest dubitari, an verba illius legis iuxta formam præcipiendi, quam præ se ferunt, in Christum conveniant, quāquam eum propter alias causas non obliget. Et ratio dubij oritur ex illo verbo. *Quod aperis vulvum in filiis Israel.* Videtur enim Christus Dominus non aperuisse vulvum matris, cum natus sit integra manente eius virginitate, & ideo ex hoc capite verba legis nullo modo videntur posse Christo adaptari. In contrarium vero est, quia Lucas dixit. *Tulerunt eum in Ierusalem, ut viscerent eum Domino, sicut scriptum est in lege Domini. Quia omne masculinum adaperiens vulvum, sanctum Domino vocabitur:* indicat ergo Christum fuisse, ex primogenitis, qui aperiant vulvum matris, quin potius Chryf. Ambrosius. Origen. Greg. Nyssenus, & alij Patres disputatione 5. sectione. 2. citati, sentiunt Christum singulari modo aperuisse vulvum matris, & ideo hanc legem singulariter illum indicasse.

Circa hoc, prætermittam illa sententia antiquorū, quæ magis mystica est, & spiritualis (ut supra dixi) duplex potest esse dicendi modus. Primus est, verbum illud, *Qui aperis vulvum*, ab Spiritu sancto ad-

ditum esse propter Christum, ut verbis huius legis nullo modo comprehenderetur, quia aperire vulvum proprie, & in rigore significat, more confecto, & ordinario nasci, vias, & meatus generationis perficere aperiendo. Quomodo dixit Hormisdas Papa, epist. 1. c. 3. Christum non aperuisse vulvum matris: & hanc expositionem videtur indicare Beda, Luc. 2. licet subobscure: & Cyrillus Ierosolymit. homil. de occurſu Domini dicens. *Samuel quidem, & Isaac, & simuletiā Iacob, & Ioseph, & alij multi, qui præter spem nati sunt ex sterilibus, & aperuerunt in steriles vulvas matrum, Sancti Domino vocati sunt: Christus autem solus ex solo virginitate, cum virginales portas non aperuisset, non est sanctus Domino, sed Sanctus sanctorum, & Dominus dominorū, & Deus Deorū, & primogenitus primogenitorū, Rex regnantū, & vocabitur, & credetur, & nunc in templo à Si-*

Hormisdas. Pap.

Cyrl. Ieros.

meone predicabitur. Et hæc sententia est probabilis, quia verba legis in proprietate sermonis intelligenda sunt. Item quia ex villius verbi filius masculus, qui post feminam nasceretur, quamvis inter masculos esset primus, non comprehendebatur hac lege, nec erat offerendus in templo, quia non aperiebat vulvum matris: sed inueniebat apertam ex priori partu feminæ, ut Caietan. Lippomanus, & Oleaster, & alij exposuerunt, ergo maiori ratione Christus, licet fuerit primogenitus, cum non aperuerit vulvum matris, nullo modo fuit verbis legis comprehensus. Neque huic expositioni obstant verba Lucæ. Solum enim significare voluit Christum fuisse oblatū in templo, ut in eo servaretur, quod de primogenitis aperientibus vulvum in lege statutum erat, non quia hæc verba ad ipsum pertinerent: sed quia cum reuera esset primogenitus, & mysterium natiuitatis eius ignoraretur, decuit illam legem in eo obseruari.

Respons. 1. vera.

Caietani.

Lippom.

Oleasti.

Christus le-

ge de præ-

ratione non

comprehen-

sus.

Alter dicendi modus esse potest, ut verbum illud: *Qui aperit vulvum*, non in ea proprietate, & quasi materiali significatione sumatur, videlicet ut necessarium fuerit ad obligationem illius præcepti aperiendi vulvum fieri ex filij natiuitate: sed ut nihil aliud sit aperire vulvum, quam primo exire per vulvum. Quāquam enim ab illo effectu, qui naturaliter fieri solet à filiis, qui primo exeunt ab utero matris, eo nomine appellentur primogeniti: tamen id, ad quod significandum translata videtur illa vox, solum est, ipse filius, qui absolute est primogenitus, seu qui primo exit ex utero, siue materialiter rūpat claustrum matris, siue non. Et iuxta hanc exponendi rationem Christus erit primogenitus adaperiens vulvum, & ita verbis quidem legis comprehendetur, quamvis lege non obligetur. Et hunc dicendi modum indicat Rupertus, lib. 2. de Trin. & operibus eius in Exod. cap. 24. & Abulenſis, cap. 13. Exodi, in principio, & eum sequutus est Iansenius, cap. 10. Concordiæ. Et est probabilis: prior tamen sicut simplicior, ita & altior, & proprietati literæ magis consentaneus videtur.

Respons. 2. probabilis.

Rupert.

Abulenſ.

Iansen.

Tertio principaliter circa posteriorem legem obseruandum est, ambiguum esse verbum illud, *pro peccato*, simpliciter enim ponitur, & non explicatur an ad matrem, vel ad filium referendum sit. Vnde consequenter manet ambiguum, an hæc lex saltem quantum ad sacrificium offerendum pro peccato, filium, vel matrem respiciat, id est, an posita sit propter aliquam matris, vel potius propter filij sanctificationem. In qua re duplex etiam potest esse dicendi modus: Primus, verbum illud referendum esse ad matrem, pro cuius peccato hoc sacrificium offerebatur, atque ita legē hanc nullo modo ad Christum pertinuisse: sed ad Virginis purificationem, de qua in sequenti sectione dicendum est. Huius sententiæ est Lyra, Leuit. 12. quam ibidem sequutus est Abulenſis, quæ. 23. & 30. & Caiet. ibi, & Iansen. cap. 10. Concordiæ. Et potest fundari primo in sequentibus verbis. *Et traderet sacerdoti, qui offeret illam*

Dub. 2.

Nic. Lyr.

Abulenſ.

Iansen.

COTARD

coram Domino, & orabit pro ea: quæ verba non obscu-
re indicare videntur feminam esse, pro qua sacer-
dos offerrebat hoc sacrificium, sicut pro ea orabat, ut
mundaretur. Secundo, quia (ut ait Caietanus) regu-
lare est, ut offerens pro peccato, intelligatur offerre
pro peccato suo. Tertio, quia filius non habebat pec-
catum, pro quo offerretur: originale enim iam sup-
ponebatur per circumcisionem deletum, vel in femi-
nis per aliud remedium illis accommodatum. Quod
si ab iis authoribus inquiras, quod sit hoc peccatum
femine, pro quo hoc sacrificium offerrebat? A-
bulensis, & Caietanus, respondent nullum in parti-
culari, sed in communi pro peccatis, à quibus nemo
est immunis. Sed hoc duriusculum est: nam hæc spe-
cialia sacrificia semper ad specialem maculam de-
lendam instituebantur. Lyranus respondet, offerri
pro peccato libidinis, quod in coitu, quantumvis li-
cito regulariter admiscetur, saltem secundum ali-
quam venialem inordinationem. Sed neque hoc
placet: tum, quia hoc peccatum non necessario, ne-
que semper committitur: tum etiam, quia eadem
ratione instituendum esset sacrificium pro simili
peccato viri: tum denique, quia si quod est huius-
modi peccatum, non in partu: sed in conceptione
committitur, prius ergo expiandum esset, nec oportu-
isset partum expectare. Burgenis ergo, & Ianse-
nius respondent, hoc non esse peccatum aliquod,
quod sit vera culpa: sed esse legalem immunditiam,
vel irregularitatem ex sordibus puerperij, & fluxu
sanguinis contractam. Sed licet hæc expolitio recte
explicata probabilis sit, interrogare ab his au-
thoribus possumus, cur non possit similiter ex-
plicari de peccato filij? id est, pro immunditia le-
gali, & irregularitate contracta ex immunda natiui-
tate.

Aliter modus exponendi verbum illud, *pro pecca-
to*, est ut ad prolem referatur, ita, ut illud sacrificium
esset propter aliquod peccatum prolis expiandum,
ita docuit Augustinus libr. questionum in Leuiti-
cum, questione 40. quem hic articulo tertio Diuus
Thom. & Caietanus sequutus est, & Glossa ordina-
ria Leuit. duodecimo, & ibi Hugo Cardinalis, Ru-
pertus libr. secundo in Leuiticum cap. decimo sexto
Beda, & Euthymius Luca secundo, Sanctus Eligius
homilia de Purificatione. Augustinus fundatus
videtur in verbo illo Leuitici. *Cumque expleti fue-
rint dies Purificationis sue, pro filio, siue pro filia, deferet
agnum anniculum, &c.* Non ignorauit tamen Augu-
stinus posse facile responderi, verbum illud, *pro fi-
lio, siue pro filia*, non esse construendum cum sequen-
ti verbo, *Deferet agnum*, & c. sed cum antecedenti sci-
licet, *Cum expleti fuerint dies Purificationis*, ita ut sen-
sus sit, cum expleti fuerint purificationis dies desi-
gnati pro filio, siue pro filia, deferet agnum in ho-
locaustum. Cum hancigitur expositionem, quæ pla-
ne literalis est, Augustinus videret, adiunxit verba
Lucæ capite secundo. *Cum inducerent puerum Iesum
parentes eius, ut facerent secundum consuetudinem legis pro
eo:* quibus indicatur pro eo oblatum fuisse sacrifi-
cium. Sed hæc etiam verba per se sumpta non ad-
modum cogunt, quia referri possunt, non ad hanc
legem; sed ad alteram supra expositam. Induxe-
runt enim eum in templum, ut pro eo facerent, se-
cundum consuetudinem legis, id est, ut illum præ-
sentarent, & offerrent Deo. Sed obstat huic expo-
sitioni, quod Ecclesia in officio Purificationis, Re-
sponsorio secundo, & tertio primi nocturni, aliter
videtur exponere, dicens: *Obtrulerunt pro eo Domino
par turturum, aut duos pullos columbarum.* Quæ verba
torqueri quidem possunt ad improprios sen-
sus, ut pro eo dicatur oblatum sacrificium, id est, pro-
pter Natiuitatem eius, seu occasione illius: tamen
in rigore multum fauent huic sententiæ: quæ (quid-
quid nimis licenter dicat Iansenius) valde proba-
bilis est, præsertim cum sit grauiusimorum Patrum,

A Oportet tamen illam conuenienter exponere: nun-
quam enim ij sancti dixerunt offerri hoc sacrifi-
cium pro peccato originali prolis. Nam licet Au-
gustinus dicat hic indicare vitiatam originem ex
Adamo, & prolem in iniquitatibus esse conceptam,
propter quod Diuus Thomas dixit hoc sacrificium
fuisse ad expiationem peccati, in quo proles erat con-
cepta, & nata: nihilominus non existimo loquutos
fuisse de peccato originali quoad culpam eius, quam
vbiq; docent solitam fuisse auferri per circum-
cisionem, loqui ergo videntur de immunditia con-
tracta ex vi conceptionis impuræ, ac libidinose,
& natiuitatis sordidæ, & (ut ita dicam) sanguinolenta.
Nam quia tota hæc corruptio ex infectione pec-
cati orta est, ideo sacrificium illud dicitur esse pro
peccato.

Quocirca quasi tenendo mediam viam inter
has sententias, vel alias conciliando, probabiliter
censo illud verbum, *pro peccato*, neque ad solam
matrem, neque ad solum filium, sed ad utrumque
esse referendum. Quod sane videtur Augustinus in-
dicasse his verbis. *Cur ergo non illud, quod natum est,
purgari dicit Scriptura per hoc sacrificium, sed ipsam, quæ pe-
perit? an ad ipsam quidem, vnde illa origo trahebatur, rela-
ta purgatio est propter sanguinis fontem? non poterat tamen
sine ipsius sanguinis purgatione, qui ex ipso sanguine exortus est.*
Et eandem sententiam indicat Origenes homilia 14.
in Lucam. Vbi enim nos legimus, *Cum impleri essent
dies purificationis eius*, ipse legit, *dies purificationis eorum*, ut
habent nonnulli codices Græci, & ad utrumque,
matrem scilicet, & prolem purificationem refert. Ad
quod magis explicandum, conferre potest doctrina,
quam Iansenius affert: cum in Scriptura dicitur offe-
rendum esse aliquod sacrificium pro peccato, non sem-
per intelligi illud sacrificium offerendum esse in sa-
tisfactionem, ac remissionem alicuius culpæ: sed
illam vocem esse compositam ad significandum
quoddam genus sacrificij instituti ad quamcunque
expiationem, ut ex Leuitic. decimo quarto, & de-
cimo quinto, & ex aliis locis constat. In hac ergo
lege præcipiebatur femine, ut tam pro se, quam
pro filio offerret holocaustum in gratiarum actio-
nem, & sacrificium pro peccato, ad suam purgatio-
nem, & satisfactionem filij, qui speciali modo tunc
Deo dicabatur. Nam licet per circumcisionem ma-
sculi sanctificarentur: tamen neque illa cæremonia
fuerat peculiariter in lege Moyli instituta: sed an-
tiquior, nec erat generalis omni proli, & habuit
aliam propriam, & specialem rationem institu-
tionis, & ideo conueniens fuit, ut per speciale le-
gis sacrificium statim filij sanctificarentur legali san-
ctificatione, ac Deo consecrarentur, vel certe, ut
magis, ac magis mundarentur, ac liberarentur à
reliquis originalis peccati, ut Hugo Cardinalis ad-
notauit, & indicauit Euthymius supra dicens:
*Iussit lex, ut darent par turturum, propter pueri temperan-
tiam. Est enim turtur animal castissimum, aut duos pullos
columbarum, propter eius fecunditatem.* Ex quibus o-
mnibus intelligere licet, hanc legem obseruatam
esse à Virgine, non solum propter se: sed etiam pro-
pter filium. Itaque non solum mater, sed etiam fi-
lius huic legi se subiecit: quamquam multis nomi-
nibus ab illa esset liber, & specialiter, quia nulla indi-
gebat sanctificatione, nec propria, nec legali. Potuit
tamen holocaustum, quod erat in gratiarum actio-
nem, proprie pro illo offerri, sacrificium autem pro
peccato, non ita proprie, si secundum specialem ra-
tionem, & intentionem suam consideretur. Nam
quatenus omne sacrificium continet cultum Dei, &
potest in gratiarum actionem offerri, sic poterat et-
iam tale sacrificium pro Christo offerri: imo ab ipso
met offerrebat, etiam in satisfactionem pro totius
naturæ peccato.

Quarto & vltimo obseruandum est, in lege præ-
ceptum esse, ut in hoc holocausto agnus offerretur:
paup;

Caietan.

Burgen-
sius.Augustin.
D. Thom.
Caietan.
Gloss. Ord.
Hugo Card.
Roper.
Beda.
Euthym.
Bilgus.

Luc 2.

Iansen.

August.

D. Thom.

Responsio.

probabilis.

Responsio

vera.

August.

Origenes

Iansen.

Leuit. 14.

et 15.

Hugo Card.

dim.

Euthym.

pauperibus tamen fuisse permiffum, vt loco agni offerrent vnum pullum columbæ, seu turturem in holocaustum: alterum vero pro peccato. Lucas ergo Euangelifta, vt denotaret parentes Chrifti obtuliffe facrificium pauperum, nulla agni mentione facta, inquit: vt darent hofiam, fecundum quod fcriptum eft in lege Moyfi, par turturum, aut duos pullos columbarum. Eft autem obferuatione dignum, cur Euangelifta non definite: fed fub difiunctione eorum oblationem retulerit, lex enim fub difiunctione fuit lata, quia voluit hoc offerentium voluntati relinquere, tamen in effectu non feruabatur, nifi definite alterum eorum offerendo: cum ergo Lucas non legiflatoris, fed hiftorographi munus exerceat, cur non definite retulit, quid Virgo obtulerit? Reuera nulla alia eft ratio, nifi quia folum voluit fignificare Virginis paupertatem, quod nobis effe poterat vtile. Nam quod obtulerit turturem, aut pullum columbæ, nihil ad noftam institutionem referebat. Addit vero Abulenſ. Leuit. 13. quæftio. 29. Beatam Virginem non propter paupertatem, quam reuera pateretur, id eft, quia effe impotens ad offerendum agnum: fed propter paupertatem, id eft, vt affectum paupertatis demonſtraret, & vt filium, quem offerbat, paupertatis amatorem effe fignificaret, ideo non agnum, fed turturem obtuliffe. Et addunt aliqui myſterium aliud; fcilicet, quia cum verum agnum offerret, non oportebat figuratiuum agnum offerre. Confirmat autem Abulenſis fuam ſententiam, quia Beata Virgo habuit quinque filios, quibus Chriftum redimeret, ergo etiam potuiſſet agnum emere, ſi voluiſſet. Præterea confirmatur, quia paucis ante diebus dono acceperat à Magis aurum, & alia, quæ erant ſufficientis valoris ad emendum agnum.

Abulenſ.

Turturem
Virgo cur
obtulerit, &
non agnum.

Sed hæc coniecturæ, & myſticæ rationes ita ſunt accipiendæ, vt literalis ſenſus non corrumpatur. Certum eſt itaque Beatam Mariam impleuiſſe legem vere, ac proprie, ac ſic ea obligaretur: verba autem legis erant: Quod ſi non inuenerit manus eius, nec potuerit offerre agnum, ſumet duos turtures, &c. oportet ergo, vt hæc verba ad literam vera ſint in Virgine: alioquin nõ obſeruaret legem. Verba autem illa moraliter intelligenda ſunt, ſi non poſſet commode, & iuxta ſtatum ſuum, & hoc ſenſu fatendum eſt Virginem non potuiſſe: habebat enim tenuem ſubſtantiam, & extra patriam multis diebus peregrinabatur, & ideo licet abſolute poſſet: non tamen moraliter iuxta ſtatum ſuum, & ideo non tenebatur in rigore offerre agnum, etiamſi aliàs fingamus lege obligari. Hoc autem poſito, ſunt optimæ duæ rationes adductæ, ob quas elegit potius offerre pauperum oblationem, quam diuitum. Tum etiam propter humilitatem, quia libenter ſe pauperem offendeat, ac profitebatur. Coniectura autem illa de quinque ſiclis non cogit, nam potius, quia oportuit expendere quinque ſiclos in redemptionem filij, pro vt abſolute, & ſine vlla remiſſione in lege ſtatuebatur, ideo non erat ei tanta facultas, vt ſimul poſſet commode agnum offerre. Ad alteram vero coniecturam de oblatione facta à Magis dicitur, vel dona Magorum non fuiſſe magni valoris, & quantitatis, vel magna ex parte Virginem, & Ioseph alijs pauperibus ex eis ſubueniſſe. Ac denique (quidquid de hoc ſit) non mutauit ſtatum Virginis, ac pauperem conditionem, quod eo tempore aliquam maiorem pecuniæ copiam haberet, poterat enim prudenter eam in futuros vſus reſeruare.

Origenis
ſententia
ſingularis.

Non prætermittam in fine huius ſectionis aduertere ſingularem quandam ſententiam Origenis, ne forte alſe aliquis in eam offendant. Ille enim de hac Virginis oblatione ſermonem habens homilia 14. in Lucam, ſic inquit: Turturum par, & duos pullos columbarum pro Saluatore videmus oblatos, ego, & aues iſtas beatas puto, quæ pro ortu Domini oblate ſunt. Et quomo-

do aſinam Balaam miror, & felicitate accumulo; quia digna fuerit non ſolum videre angelum Dei, ſed etiam ore referato in humanum ſermonem erumpere: ſic multo amplius hæc volucres prædico eaſque ſuſtollo; quod pro Domino noſtro, & Saluatore oblate ſunt. Vt offerrent pro eo par turturum, aut duos pullos columbarum. Nouum quid forſitan videat inferre: ſed pro maiestate rei parum dignum. Sicut noua fuit generatio Saluatoris non ex viro, & muliere, ſed ex ſola tantum Virgine, ſic & par turturum, & duo pullos columbarum non fuerunt tales, quales oculis carnis aſpicimus: ſed qualis Spiritus ſanctus in ſpecie columbæ deſcendit, & venit ſuper Saluatorem, quando in Iordanem baptizatus, tale fuit & par turturum. Non erant volucres iſta, vt iſte quæ per aerem volitant, ſed diuinum quiddam, & humana contemplatione auguſtus, ſub ſpecie columbæ, & turturis apparebat, vt non talibus victimis, quilibet omnes homines, ille, qui pro toto mundo naſcebatur, & pati habebat, coram Domino mundaretur: ſed vt diſpenſatio eius noua omnia, ita etiam nouas haberet hoſtias ſecundum voluntatem omnipotentis Dei. Hæc fortaliſſe ab Origine dicta fuerunt in aliquo ſenſu metaphoricò ad innuendum hoc facrificium, quatenus à Virgine, & pro Chriſto oblatum eſt, ſingularem habuiſſe excellentiam, ac ſpeciali Spiritus ſancti prouidentia fuiſſe ordinatum: alioqui tamen de fide certum eſt, aues illas fuiſſe veras, quales ab alijs offerri ſolebant. Hoc enim veritas, & proprietates Scripturæ requirit, & Origenes in hac parte ſuſpectus eſt, facile enim, literalis ſenſu Scripturæ relicto, ad metaphoricum diuertit.

SECTIO II.

Utrum ex neceſſitate, vel obligatione legis Beata Virgo, ad templum purganda venerit.

Non eſt quod in controuerſiam vertamus, an Beata Virgo ſanctæ ac conuenienter egerit, legem Purificationis obſeruans. Quoniam (vt eleganter Bernardus dixit ſermone 3. de Purificatione.) non eſt diſſimilis ratio Purificationis matris, & filij Circumſiſionis. Sicut enim decuit, vt filius, etiamſi impurus, ac peccator eſſet exiſtimandus, legem ſeruaret, vt humilitatem, ac obedientiam profiteretur, omnemque ſcandali occaſionem vitaret; ita ob eaſdem cauſas oportuit Virginem purificari. Eſſo itaque (inquit Bernard.) à Beata Virgo, inter mulieres tanquam vna earum, nam & filius tuus ſic eſt in numero pueroꝝ.

Bernard.

Cum ergo conſtet hoc fuiſſe conueniens, quærimus an etiam fuerit neceſſarium. In qua quæſtione duæ includuntur: prima, an cauſa, ſeu ratio huius legis in Beata Virgine inuenta fuerit, vt propterea cenſenda ſit ſub lege comprehenſa: altera eſt, an verba legis ad ipſam pertineant, ſolent enim leges obligare, etiamſi ratio earum in particulari ceſſet. Priorem quæſtionem late tractat Abulenſ. Leuitic. 12. quæſtio. 2. & ſequens. & opinatur rationem propter quam lex illa introducta eſt, in Beata Virgine inuentam fuiſſe. Nam illa lex lata fuit propter immunditiam corporalem parturientium ex fluxu ſanguinis prouenientem, vt patet ex illis verbis: Ora- bi: pro ea ſacerdos, & ſic mundabitur à profluuii ſanguinis ſui. Sed licet Beata Virgo in ſuo partu mundior fuerit alijs foeminis; non tamen omnino caruit fluxu ſanguinis, ergo ratio legis in ea vigne: Sed hæc ipſamet ratio oppoſitam ſententiam veram eſſe demonſtrat: oſtendimus enim ſupra diſputatio. 13. ſectio. 2. partum Virginis fuiſſe puriſſimum, omniſque ſordis immunem, & à fluxu ſanguinis liberum. Quam eſſe communem Patrum ſententiam, & rationi valde conſentaneam oſtendi ſupra citato loco. Vnde eleganter Bernardus dicto ſermone: Nihil in hoc conceptu; nihil in partu impurum fuit, nihil illicitum, nihil purgandum. Nimirum cum proles iſta ſons puri-

Abulenſ.

Macula in
Virgine nul-
la Purifica-
tionis indi-
ga.

Bernard.